

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.04.2014, sp. zn. 29 Cdo 1031/2014, ECLI:CZ:NS:2014:29.CDO.1031.2014.1

Číslo: 73/2014

Právní věta:

Směřuje-li dovolání proti rozhodnutí, jímž odvolací soud (případně ve spojení s rozhodnutím soudu prvního stupně) nepřiznal dovolateli zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků (§ 138 o. s. ř.), soudní poplatek z takového dovolání se neplatí.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.04.2014

Spisová značka: 29 Cdo 1031/2014

Číslo rozhodnutí: 73

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Poplatky soudní

Předpisy: § 138 o. s. ř.
§ 237 o. s. ř. ve znění do 31.12.2013

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

M ě s t s k ý s o u d v P r a z e u s n e s e n í m z e d n e 30. 8. 2013 p ř i z n a l ž a l o b c i o s v o b o z e n í o d s o u d n í c h p o p l a t k ů d o v ý š e 50 % p ř í s l u š n ě h o p o p l a t k u p r o c e l é ř í z e n í.

K o d v o l á n í ž a l o b c e V r c h n í s o u d v P r a z e u s n e s e n í m z e d n e 7. 1. 2014 z m ě n í l u s n e s e n í s o u d u p r v n í h o s t u p n ě t a k , ž e ž a l o b c i p ř i z n a l o s v o b o z e n í o d s o u d n í c h p o p l a t k ů v r o z s a h u 80 %.

N e j v y š š í s o u d d o v o l á n í o d m í t l.

Z o d ů v o d n ě n í :

Dovolání žalobce proti usnesení odvolacího soudu, jež může být přípustné jen podle § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, Nejvyšší soud odmítl podle § 243c odst. 1 a 2 o. s. ř.

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 17. 7. 2013, sp. zn. [29 Cdo 1301/2013](#), uveřejněném pod číslem 99/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vyložil, že účastník nesmí být jen pro jeho nepříznivou majetkovou situaci znemožněno uplatňovat nebo bránit své právo u soudu a naplnit své právo na právní pomoc v občanském soudním řízení od počátku řízení. Při rozhodování o osvobození

od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším podobným okolnostem. U fyzických osob bere v úvahu také jejich sociální poměry, zdravotní stav apod. Přihlédne nejen k výši příjmů žadatele a množství disponibilních finančních prostředků, ale též k jeho možnosti si tyto prostředky opatřit, jakož i k důsledkům, které by pro jeho poměry mohlo mít zaplacení příslušného soudního poplatku (nebo jiných plateb v příslušném řízení předpokládaných).

Shora uvedená kritéria odvolací soud při posuzování předpokladů pro osvobození dovolatele od soudních poplatků plně respektoval.

Dovolání je pouhou polemikou s úvahami odvolacího soudu (které Nejvyšší soud zjevně nepřiměřenými neshledal) a dovolatel jím žádnou otázku procesního práva, na jejímž řešení napadené rozhodnutí závisí a jež dosud nebyla Nejvyšším soudem řešena (nebo na kterou se vztahují další kritéria přípustnosti dovolání vymezená ustanovením § 237 o. s. ř.), k posouzení neotevívá.

Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, zpoplatňuje (po novele provedené s účinností od 1. 9. 2011 zákonem č. 218/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony) i dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu jen procesní povahy, mezi něž formálně vzato patří i rozhodnutí, jímž soud zcela nebo zčásti nevyhoví návrhu účastníka, aby mu bylo přiznáno osvobození od soudních poplatků (§ 138 o. s. ř.) – k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 10. 2011, sen. zn. [29 NSČR 53/2011](#), uveřejněné pod číslem 17/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a položku 23 odst. 2 Sazebníku poplatků. Povahou takového rozhodnutí je ovšem dáno, že jeho případný dovolací přezkum, jenž má na základě podaného dovolání vyšetřit, zda účastník (poplatník) nemá být osvobozen od placení soudních poplatků v jiném (širším) rozsahu, než v tom, jenž mu prostřednictvím dovolání napadeného rozhodnutí přiznal odvolací soud, nemůže být (opět) podmiňován platbou soudního poplatku (z dovolání). Takový postup by ve svém důsledku vedl k popření podstaty práva, jehož přiznání se účastník (poplatník) domáhá (fakticky by tím byl zbaven reálné možnosti dovolacího přezkumu rozhodnutí, jímž mu bylo upřeno právo na přiznání osvobození od soudních poplatků).

Nejvyšší soud tudíž uzavírá, že ustanovení zákona o soudních poplatcích, ve spojení s položkou 23 odst. 2 Sazebníku poplatků, je třeba vyložit tak, že směřuje-li dovolání proti rozhodnutí, jímž odvolací soud (případně ve spojení s rozhodnutím soudu prvního stupně) nepřiznal dovolateli zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků (§ 138 o. s. ř.), soudní poplatek z takového dovolání se neplatí.

K odstranění pochybností v dotčeném směru deklaroval Nejvyšší soud (v souladu s ustanovením § 3 odst. 3 zákona o soudních poplatcích in fine) pro tuto věc druhým výrokem usnesení, že povinnost zaplatit soudní poplatek za dovolání se dovolateli neukládá.

Rozhodné znění občanského soudního řádu, podle kterého Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm (do 31. 12. 2013), se podává z článku II. bodu 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.